

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
 Проректор
 з науково-методичної та
 навчальної роботи
 О. Б. Жильцов
 “ 08 ” “ 10 ” 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»

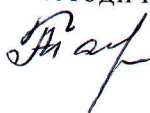
ОКР «Бакалавр»

(на базі ОКР «Молодший спеціаліст»)

Інститут мистецтв

2015 – 2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
 Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи
 Таранник А. О.

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 Ідентифікаційний код 02136554
 Начальник відділу
 моніторингу якості освіти

Програма № 0265

 (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2016 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Живопис» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напрям підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»*.

Розробник: старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Київського університету імені Бориса Грінченка
Петрушевська Н. І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва
Інституту мистецтв

Протокол від « 07 » жовтня 2015 року № 2

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва _____ Ю. В. Романенкова

© _____, 2015 рік

© _____, 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
III. Програма	
5 семестр.	
<i>Змістовий модуль I. Портрет з плечовим поясом.....</i>	<i>10</i>
6 семестр.	
<i>Змістовий модуль II. Портрет з руками.....</i>	<i>12</i>
IV. Навчально-методична карта студента.....	14
V. Плани практичних занять	15
VI. Завдання для самостійної роботи.....	19
Карта самостійної роботи бакалавра	22
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	23
VIII. Методи навчання	26
IX. Методичне забезпечення курсу.....	27
X. Рекомендована література (основна, додаткова)	29

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни "ЖИВОПИС" є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва на основі освітньо-професійної програми підготовки студентів відповідно до навчального плану для галузі знань 0202 "Мистецтво" напряму підготовки 6.020205 "Образотворче мистецтво" першого освітнього рівня (бакалаврського) денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни "ЖИВОПИС", необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Для освітньо-професійної підготовки майбутнього художника-педагога важливе значення має вивчення дисципліни "ЖИВОПИС".

Засвоєння теоретичних знань з академічного живопису під час лекцій і їх практичне дослідження під час практичних занять та самостійної роботи сприяє розвитку у студентів відчуття тону і кольору, колірної гармонії, розширенню художнього світогляду, розумінню історичного розвитку процесу створення картини. Особливого значення надається індивідуальній роботі, розвитку образного мислення, творчих здібностей.

Під час занять студенти набувають ґрунтовних теоретичних знань з технології живопису, вивчають закони побудови живописного твору, технологічні особливості живописних матеріалів.

Основні форми організації навчальної роботи – в аудиторії, за натурою, під контролем педагога, а також самостійно: за натурою, з пам'яті, за спостереженням, за уявою, з літературою в бібліотеці, в музеях.

Курс "ЖИВОПИС" має практичне спрямування.

Мета курсу — професійна підготовка фахівця з високим рівнем

художньої майстерності, обумовленої знанням технік, матеріалів, технології живопису і здатного до самостійного творчого вирішення завдань педагогічної образотворчої діяльності. Знання з живопису закріплюються в процесі виконання практичних робіт, а також контрольним опитуванням по вивченій темі.

Завдання курсу:

- навчити студента професійного живопису в зображенні людини;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни “ЖИВОПИС”, особливостей його художньої мови;
- навчити практичних навичок роботи різними живописними матеріалами;
- надати знання методики навчання школярів живопису;
- учити застосовувати здобуті знання та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, педагогічних, навчально-виховних, науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей студентів.

Під час практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи, використовуючи набуті знання з живопису, студенти ***набувають умінь та навичок:***

- виконувати з натури, по пам'яті та за уявою твори в живописних техніках;
- спираючись на знання технології живопису, уміти вірно та виразно промодельовати форму;
- використовуючи знання виражальних засобів живопису, виконувати самостійну роботу в різних видах та жанрах живопису;
- аналізувати твори митців, спираючись на знання технології живопису, вміти розкривати особливості їх живописної мови;
- володіти термінологією, методично вірно викладати матеріал в процесі навчання учнів образотворчому мистецтву.

Програма передбачає послідовне вивчення матеріалу шляхом

виконання різних завдань з натури, починаючи з простих за формою і кольором предметів і закінчуючи студіюванням живої натури, що є важливою ланкою в опануванні предмета.

Вивчення оточуючого предметного середовища та живої натури в процесі виконання етюдів має будуватись на невід'ємному зв'язку всіх елементів зображувальної мови: композиції, тонових, пластичних, просторових, світлотіньових співвідношень та колористичної гами. Вся система навчання живопису повинна сприяти розвитку образного і абстрактного мислення студентів, вихованню творчого професіонала.

Вказані в програмі навчально-практичні завдання необхідно розглядати як обов'язковий мінімум. Навчально-творчі завдання мають варіативний характер. Залежно від рівня підготовки студентів можна змінювати тематику завдань, а також визначати кількість годин на вивчення кожної теми. При цьому важливо зберігати дидактичні засади навчання.

Основою викладання курсу є виконання академічних постановок з натури та короткочасних етюдів. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання. Практичні завдання потрібно орієнтувати на розвиток творчих здібностей студентів у процесі цілеспрямованого засвоєння прийомів, способів зображення та художньої системи окремих мистецьких епох та течій. Кожне наступне завдання ускладнюється відповідно рівню розвитку студентів.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

- теоретична підготовка з основ живопису;
- практична робота: навчальні завдання, етюди, замальовки, творчі роботи;
- навчально-творча діяльність в період виконання самостійних робіт, а також під час проходження пленерної практики;
- індивідуальна науково-дослідницька робота, творче копіювання робіт майстрів.

Викладання живопису зобов'язує впроваджувати дидактичний принцип

навчання, приділяти важливу увагу культурі навчання-пізнання й головного принципу дидактики художньої педагогіки – принципу наочного навчання.

В процесі навчання викладач повинен зосередити увагу студентів на вирішенні завдань програми, формуючи у них професійний і культурний рівень майбутнього фахівця.

Після завершення курсу навчання випускник /бакалавр/ повинен:

- володіти знаннями та практичними навичками з предмета “ЖИВОПИС”;
- вміти застосовувати їх для втілення творчого задуму в художньо-образну структуру композиції;
- знати відомих майстрів живопису, вміти аналізувати твори мистецтва.

Основною умовою засвоєння навчального матеріалу предмета є виконання повного обсягу практичних завдань, вивчення теоретичного матеріалу, здійснення індивідуальної та самостійної роботи студентів.

При складанні програми навчальних завдань за організаційну одиницю було взято дві навчальні години (одна навчальна година дорівнює 40 хв.).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Живопис”

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)	
5 семестр	бсеместр	Шифр та назва галузі знань 0202 Мистецтво Шифр та назва напряму підготовки 6.020205 – “Образотворче мистецтво” на базі ОКР “Молодший спеціаліст”	Нормативна	
Кількість кредитів, відповідних ECTS:			Рік підготовки: 3-й	
			5 семестр	бсеместр
1,5	2		Аудиторні заняття:	
Загальна кількість годин:			20 год.	28 год.
54	72		лекції:	
Кількість модулів:			4 год.	2 год.
1	1		практичні:	
Змістових модулів:			16 год.	26 год.
аудиторних:			Модульний контроль	
			3 год.	4 год.
2	2		Самостійна робота:	
Самостійної роботи студентів:			31 год.	40 год.
2,5	3,5			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	інд	м.к	с.р.
5 семестр.						
Змістовий модуль 1. Портрет з плечовим поясом						
Тема 1. Портрет з плечовим поясом Матеріали: холст, картон, фарби олійні, пінен, секатив, пензлі синтетичні (круглі, плоскі, флейци). Ф-60/50. Етюди до постановки на колірно-тональні співвідношення. Ф-20/30.		4	16		3	31
Усього годин у 5 семестрі	54	4	16		3	31
6 семестр.						
Змістовий модуль 1. Портрет з руками						
Тема 1. Портрет з руками. Аналіз творів відомих майстрів. Копія фрагменту портрету майстра. Матеріали: холст, картон, фарби олійні, пінен, лак акрилфісташковий, секатив, пензлі синтетичні (круглі, плоскі, флейци). Ф-60/50.		2	26		4	40
Усього годин у 6 семестрі	72	2	26		4	40

III. ПРОГРАМА

5 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Портрет з руками

Тема 1.

**Вивчення прикладів мистецького вирішення портрету.
Композиція і колорит у портреті. Аналіз окремих творів.**

Лекція 2 год.

Різні способи композиційного рішення портрету. Зображення людини відомими майстрами. Засоби художньої виразності портрету.

Використання художниками різноманітних виразних засобів для створення художнього образу.

Аналіз творів відомих майстрів портретного живопису (Леонардо да Вінчі, Тіціан Вечелліо, Ель Гре́ко (Домені́кос Теотокопулос), Франсуа Буше, Жак-Луї Давид, Жан Огюст Домінік Энгр).

Композиція, рисунок, технологія та формальні прийоми.

Література: 1, 3, 4, 6, 8, 9

Лекція 2 год.

Особливості зображення постаті людини в інтер'єрі різними майстрами класичного живопису.

Аналіз творів відомих майстрів живопису (Леонардо да Вінчі, Паоло Веронезе, Тіціан Вечелліо, Ель Гре́ко (Домені́кос Теотокопулос), Тинторетто (Я́копо Робу́сти), Франсуа Буше,

Жак-Луї Давид, Жан Огюст Домінік
Энгр).

Композиція тональна та колірна, технологічні прийоми.

Література: 3, 4, 6, 8, 9

Практична робота – 20 год.

Виконання зображення портрета з руками на нейтральному тлі, з визначенням лінії тіні та дотриманням “великого світла” і “великої тіні”. Виявлення силуетного принципу. Ф-60/50.

Література: 2, 5, 8, 9, 10, 11

Самостійна робота – 30 год.

Вивчення анатомічної будови голови з плечовим поясом, верхніх кінцівок.

Живописні етюди рук. Етюд торсу на нейтральному тлі при бічному освітленні. Ф-60/50.

Виконання колірних начерків та живописних короткочасних етюдів з натури з переданням характерних особливостей моделі.

Література: 2, 5, 7, 9

6 семестр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Портрет з руками

Тема 1.

Портрет з руками у класичному живопису. Аналіз творів відомих майстрів

Лекція – 2 год.

Особливості зображення поясного портрету різними майстрами

класичного живопису.

Аналіз творів відомих майстрів живопису (Антоніс ван Дейк, Рембрандт Гарменсзон ван Рейн, Томас Гейнсборо, Сергій Григор'єв).

Композиційні, технологічні та технічні прийоми створення художнього образу.

Література: 1, 3, 4, 5, 7, 8

Практична робота – 30 год.

Зображення портрета з руками з використанням сірої імприматури. Колірна гармонія компліментарних кольорів

Ф-50/70.

Література: 1, 2, 6, 8, 9, 10

Самостійна робота – 40 год.

Вивчення способів передачі освітлення, колірного середовища, портретної характеристики. Застосування художньо-образних засобів, їх відповідність задуму художника.

Виконання копії фрагменту вибраного твору майстра (портрет).

Ф-40/30.

Література: 2, 5, 7, 9

IV. Навчально-методична карта дисципліни “Живопис”, бакалавр, Зк.

5 семестр - разом: 54 год., лекції - 4 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 31 год., МКР – 3 год.

6 семестр - разом: 72 год., лекції - 2 год., практичні заняття – 26 год., самостійна робота – 40 год., МКР – 4 год.

5 семестр. Модуль 1.		6 семестр. Модуль 2.	
Модулі	Змістовий модуль I	Модулі	Змістовий модуль I
	Портрет з плечовим поясом		Портрет з руками
бали	190 б.	бали	269 б.
лекції 2	Тема 1. Різні способи композиційного рішення портрету. Аналіз творів відомих майстрів - 1 б. Тема 2. Особливості зображення постаті людини в інтер'єрі різними майстрами класичного живопису. Аналіз творів відомих майстрів - 1 б	лекції 1	Тема 1. Особливості зображення поясного портрету різними майстрами класичного живопису. Аналіз творів відомих майстрів -1 б
Практичні заняття 88	Тема 1. Виконання зображення портрета з плечовим поясом на нейтральному тлі - 16 год., Ф-60/50, 80 б.	Практичні заняття 143	Тема 1. Виконання зображення портрета з руками з використанням сірої імпріматури - 26 год., Ф-50/70, 130 б.
Самост. робота	Тема 1. Етюд торсу на нейтральному тлі — 15 год. Ф-60/50 - 35 б.	Самост. робота	Тема 1. Копія фрагмента портрета майстра - 20 год. Ф-30/40 - 50 б.
	Тема 2. Короткочасні етюди погруддя людини з різним освітленням — 16 год. Ф-60/50 - 40 б.		Тема 2. Автопортрет при бічному освітленні - 20 год. Ф-60/50, 50 б.
75	75 б.	100	100 б.
25	МКР - 25 б.	25	МКР - 25 б.
Разом – 459 б.			

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

5 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Портрет з плечовим поясом

Тема 1.

Зображення торсу на нейтральному тлі

Практична робота – 16 год.

Виконання зображення портрета з руками на нейтральному тлі, з визначенням лінії тіні та дотриманням “великого світла” і “великої тіні”. Виявлення силуетного принципу. Ф-60/50.

Постановка:

Портрет з плечовим поясом

Мета:

Виконання зображення портрета з руками на нейтральному тлі, з визначенням лінії тіні та дотриманням “великого світла” і “великої тіні”. Виявлення силуетного принципу.

Завдання:

Виконання зображення портрета з руками на нейтральному тлі, з визначенням лінії тіні та дотриманням “великого світла” і “великої тіні”. Виявлення силуетного принципу. Ф-60/50

План виконання практичної роботи

I етап – 1 год.

1. Композиційне розміщення зображення. Розмітка основних об’ємів.

II етап – 2 год.

2. Уточнення пропорцій та анатомічної будови моделі

III етап – 17 год.

3. Зображення основних колірно-тональних відношень (локальний колір)
4. Моделювання світла.
5. Моделювання тіней.
6. Нанесення лісіровок.

Матеріали для виконання завдань: холст, картон, фарби олійні, пінен, секатив, пензлі синтетичні (круглі, плоскі, флейци).

Рекомендована література: 2, 5, 8, 9, 10, 11

6 семестр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Портрет з руками

Тема 1.

Портрет з руками

Практична робота – 26 год.

Постановка:

Портрет з руками на контрастному тлі.

Мета:

Зображення портрета з руками з колористичним впливом контрастного фону.

Завдання:

Зображення портрета з руками на контрастному тлі.

Ф-50/70

План виконання практичної роботи

I етап – 1 год.

1. Композиційне розміщення зображення, розмітка основних об'ємів.

II етап – 2 год.

2. Уточнення пропорцій та анатомічної будови моделі.
3. Передання основних колірно-тональних відношень.

III етап – 27 год.

4. Зображення основних колірно-тональних відношень (локальний колір)
5. Моделювання світла.
6. Моделювання тіней.
7. Нанесення лісіровок.

Матеріали для виконання завдань: холст, картон, фарби олійні, пінен, секатив, пензлі синтетичні (круглі, плоскі, флейци).

Рекомендована література: 1, 2, 6, 8, 9, 10

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

(Самостійні завдання оцінюються як творчі роботи, за їх складністю)

5 семестр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Погрудні портретні зображення

Тема 1.

Етюд торсу на нейтральному тлі при бічному освітленні.

Живописні етюди рук і ніг

Самостійна робота – 30 год.

Вивчення анатомічної будови плечового поясу.

Виконання живописних короткочасних етюдів з натури.

Мета:

Вивчення технології і техніки олійного живопису.

Завдання:

Виконання живописних короткочасних етюдів з натури з дотриманням технологічної послідовності – Ф - 60/50, 60 б.

Матеріали для виконання завдань: холст, картон, фарби олійні, пінен, секатив, пензлі синтетичні (круглі, плоскі, флейци).

Рекомендована література: 2, 5, 7, 9

6 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Портрет з руками

Копія роботи майстра класичного живопису

Тема 1.

Самостійна робота – 40 год.

Мета:

Вивчення технології і техніки олійного живопису.

Завдання:

Виконання копії портрету майстра класичного живопису. Передання освітлення, колірної середовища, рефлексів, колористичного рішення.

Вивчення прийомів та техніки конкретного майстра класичного живопису. Ф - 40/30, 50 б.

Матеріали для виконання завдань: холст, картон, фарби олійні, пінен, секатив, пензлі синтетичні (круглі, плоскі, флейци).

Рекомендована література: 2, 5, 7, 9

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА (5-6 сем.)

з дисципліни “АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС”

Змістовий модуль та теми курсу	кільк. год.	бали
5 семестр. Змістовий модуль I.		
Портретні зображення у рисунку		
Тема 1. Етюди торсу на нейтральному тлі. Ф-60/50	16	40
Тема 2. Короткочасні етюди погруддя людини з різним освітленням, Ф-60/50	15	35
Разом:	31	35
6 семестр. Змістовий модуль I.		
Зображення оголеного торсу		
Тема 1. Копія фрагменту портрету майстра. Ф-30/40	20	50
Тема 2. Етюди та автопортрет при бічному освітленні. Ф-60/50	20	50
Разом:	40	100

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «ЖИВОПИС» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1 - табл. 7.4.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максикількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекцій	1	3	3
2	Відвідування практичних занять	1	21	21
3	Робота на практичному занятті	10	21	210
4	Самостійна робота (оцінюється як творча)	-	-	290
5	МКР	25	3	75
Підсумковий рейтинговий бал				599

Таблиця 7.2.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			
5 семестр		6 семестр	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 1	
Т1	МКР	Т1	МКР
106	25	106	50

Разом – 599 б. (коефіцієнт визначення успішності – 5,99; наприклад: 550 балів : 5,99 = 91,81 = А за шкалою ECTS)

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Представлення навчально-методичних та творчих робіт, семестровий перегляд.

Таблиця 7.3

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
68 - 60	«достатньо»	E
74 - 69	«задовільно»	D
81 - 75	«добре»	C
89 - 82	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за

4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.4.

Таблиця 7.4

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
« в ід м ін н о»	ставиться за вміння вільно, використовуючи набуті знання та уміння, виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
« д об р е»	ставиться за достатньо високий рівень виконання практичних завдань із незначною кількістю помилок, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.
« з а д о в іль н о»	ставиться за посередній рівень знань та умінь із значною кількістю недоліків; поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
« н е з а д о в іль н о»	виставляється студентові за недостатній рівень знань та умінь, незнання літератури, передбаченою навчальною програмою, наявність істотних помилок при виконанні практичних завдань

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється як коротка контрольна практична робота після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна,) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчально-предметний фонд;
- ✓ зразки робіт студентів та репродукції творів майстрів;
- ✓ навчальні посібники (частково в електронному вигляді);
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю: семестровий перегляд з оцінюванням навчальних та творчих робіт для контролю знань студентів з навчальної дисципліни "ЖИВОПИС".

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. АРТ-класс.–М.: «Издательство Астрель», 2002. – 192 с.:ил.
2. Барчаи Е. Анатомия для художников /Е. Барчаи.– М.: Эксмо, 2002. – 540 с.
3. Ноэль Грегори. Живопись маслом / Грегори Ноэль. – М.: Кристина – Новый век, 2005. – 48 с.:ил.
4. Никодеми Г. Масляная живопись. Общие сведения, материалы, техника: Практическое пособие /Г. Никодеми. – М.: Эксмо, 2007. – 144 с.:ил.
5. Сокольникова Н. М. Основы живописи /Н.М. Сокольникова. – М.: «Московские учебники», 1998. – 80 с.:ил.

Додаткова:

6. Жегин Л.Ф. Язык живописного произведения /Л.Ф. Жегин. – М.: Искусство, 1970. – 125 с.
7. Ильф А.И. Все про технику живописи маслом /А.И. Ильф. – М.: Искусство, 1998. – 224. с
8. Зайцев А.С. Наука о цвете и живопись /А.С. Зайцев. – М.: Искусство, 1986. – 226 с.
9. Паррамон Х. М. Основы живописи /Х.М. Паррамон. – М.: Изд. «Титул», 1998. – 80 с.:ил.
- 10.Сарбек С. Рисуем маслом и пастелью /С. Сарбек. – М.: Кристина – Новый век, 2006. – 126 с.:ил.
11. Смит Р. Настольная книга художника /Р. Смит. – М.: АСТ – Астрель,